Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego	Gmina: WRZEŚNIA	Nr ewidencyjny: 3030054_4

Rodzaj obiektu[1]	Nazwa obiektu	Miejscowość
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB POLSKICH ŻOŁNIERZY Z OKRESU WOJNY POLSKO - BOLSZEWICKIEJ	WRZEŚNIA

Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	wojna polsko – bolszewicka 1920

Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE /WRZESIŃSKI/WRZEŚNIA
ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ FARNY, ul. Gnieźnieńska
Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia rzymskokatolicka NMP i św. Stanisława Biskupa Męczennika we Wrześni/ 303005_4.0500.1063
Kwatera, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Centralna część cmentarza GPS: 52°19'50.0"N 17°33'55.0"E (52.330556, 17.565278)
Podstawowa informacja o pochowanych	ZMARLI W CZASIE WOJNY 1920 r. – 3 osoby.
Datowanie	lata 20 XX w. – 3 groby indywidualne; od 2009 r. wspólny pomnik nagrobny
Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
Wymiary (szer., głęb., wys.)	-
Materiał	granit

[1] cmentarz wojenny / kwatera wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny….

Szkic sytuacyjny	Opis obiektu i inskrypcje
	Miejsce spoczynku żołnierzy otoczone jest niewysokim granitowym krawężnikiem oraz ogrodzeniem łańcuchowym wspartym na granitowych słupkach. Wnętrze obiektu wysypane grysem. Na grobie ustawiono trzy tablice pionowe. Na pierwszej od lewej umieszczono tablicę inskrypcyjną z wykazem osób, które pochodziły z Wrześni lub okolic i zmarły w czasie wojny polsko bolszewickiej – większość z nich spoczywa w nieznanych miejscach. W centralnej części stoi tablica pionowa na której znajduje się godło i tablica memorialna. Cała płyta środkowa zwieńczona u szczytu krzyżem łacińskim. Po prawej stronie ustawiono płytę, w którą wkomponowano starą tablice inskrypcyjną. Najprawdopodobniej pochodziła ze starszego, symbolicznego, pomnika ustawionego w tym miejscu wcześniej. Inskrypcje znajdują się na stronie 3.

Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
Stan bardzo dobry.	Archiwum Państwowe w Poznaniu oddział w Gnieźnie, Starostwo Powiatowe we Wrześni, *Wykaz grobów żołnierzy polskich. 1919-1930*, sygn. 178. Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie, sygn. AP 42 53. **Załączniki** Zdjęcia cyfrowe – listopad 2019.	W latach 20 XX w. w miejscu, gdzie znajduje się obecny pomnik znajdowały się cztery groby indywidualne. Nie wiadomo kiedy trzy z nich (grób indywidualny Leona Stasiewskiego zachował się do naszych czasów) zostały rozebrane i dlaczego. W 2009 r. w miejscu spoczynku żołnierzy postawiono wspólny grób. Tablica z wykazem imion i nazwisk zamontowana na grobie nie jest jednocześnie wykazem pochowanych, ale ma charakter memorialny. W tym miejscu spoczywają tylko trzy osoby: Franciszek Bernacik, Kazimierz Roszak i Tadeusz Sobisz. Więcej informacji o pochowanych na stronie 3.

Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Bartosz Biegała, 16.01.2020 r.

INSKRYPCJE:

Franciszek Biernacik +25.11.1920 szer. Władysław Brzozowski +13.02.1920 szer. Franciszek Chrabot +10.12.1919 szer. Jan Drzażdżyński +22.06.1920 szer. Franciszek Jęczmionka +11.08.1920 szer. Andrzej Jurek +06.03.1920 szer. Kazimierz Kamiński +20.02.1920 kpr. Jan Karolak +29.04.1920 szer. Franciszek Makowski +08.01.1920 Stanisław Oszczygieł +07.08.1920 szer. Tytus Perzyński +15.06.1920 szer. Bronisław Piechocki +04.03.1920 Józef Roszak +31.07.1919 szer. Kazimierz Roszak +25.12.1920 szer. Józef Rzepka +18.04.1920 szer. Franciszek Siewert +08.01.1920 sierż. szt. F. Stanisławski +03.08.1921 szer. Jan Szwajnoch + 12.12.1919 szer. Czesław Urbaniak +06.01.1920	PAMIĘCI WRZEŚNIAN BOHATERSKIM OBROŃCOM OJCZYZNY CZASU POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO 1918-1919 OBRONY LWOWA 1919 WOJNY Z ROSJĄ BOLSZEWICKĄ 1920 ŻOŁNIERZOM LEGII WRZESIŃSKIEJ I 68 PUŁKU PIECHOTY	BITWY TOCZONE PRZEZ 68 PUŁK PIECHOTY (10 PUŁK STRZELCÓW WIELKOP.) WIELKOPOLSKA 27.XII.18. 22.VI.19 OSWOBODZENIE POZNANIA 27.XII.18 6.I.19. RYNARZEWO 19.VI.19. WSCHODNIA MAŁOPOLSKA BIŁKA – JANCZYN 26.VI.19. HUSIATYN n ZBRUCZEM 17.VII.19. BITWA BIAŁORUŚ KRZYWCICE – BUDSŁAW 19.V. - 4. VI. 20. PUZYRY – SMORGOŃ – KRZYWICE BOLESŁAW 5.[…]-0-XII-20 NASIELSK – BOLESŁAW 15.VIII.20

Informacje o pochowanych:

1. Franciszek Bernacik – urodził się w Zakrzewie (pow. szamotulski), był szeregowym w oddziale dozoru jeńców w Lwówku. Zmarł 25.11. 1920 r. w Szpitalu Wojskowym we Wrześni z powodu duru brzusznego.
2. Kazimierz Roszak – zmarł w wieku 21 lat. Urodził się w miejscowości Bożejewo (pow. strzeleński). Służył jako szeregowy baonie wartowniczym 53 obozu jeńców w Strzałkowie. Zmarł 25.12.1920 r. w Szpitalu Wojskowym we Wrześni z powodu duru wysypkowego.
3. Tadeusz Sobisz – urodził się 04.06.1903 r. we Wrześni. Służył w 1 kompanii 66 Pułku Piechoty dywizji gen. Hallera. Zmarł 08.10.1920 r. w Szpitalu Wojskowym w Żyrardowie. Dzień później został pochowany na miejscowym cmentarzu. Szczątki Sobisza ekshumowano (nie wiadomo kiedy) i złożono na cmentarzu parafialnym we Wrześni.